МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ҐЖИЦЬКОГО

Факультет землевпорядкування та інфраструктурного розвитку
Кафедра туризму, рекреації та краєзнавства

ПОГОДЖЕНО
Гарант ОПП "Туризм і рекреація"
_____
Оксана БЕРЕЗІВСЬКА
(ім'я та прізвище, підпис)
25 серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о. декана факультету землевпорядкування та інфраструктурного розвитку
Павло КОЛОДІЙ
(ім'я та прізвище, підпис)
28 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ВКП 2 МУЗЕЄЗНАВСТВО
(код і назва освітнього компонента)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 242 Туризм і рекреація
(код і назва спеціальності)

освітня програма "Туризм і рекреація"

вид освітнього компонента вибірковий
(обов'язковий / за вибором)

Львів - 2025

Робоча програма Музеєзнавство
(назва освітнього компонента)

Розробники: Павло ІВАНЮК, ст.викладач.
(вказати укладачів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства
(назва кафедри)

Протокол №1 від 25 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри _____ Оксана КРУПА
(ім'я та прізвище)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності Туризм і рекреація
(назва спеціальності)

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС _____ Оксана КРУПА
(ім'я та прізвище)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету землевпорядкування та інфраструктурного розвитку
(назва факультету)

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ _____ Павло КОЛОДІЙ
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	**2**	**2**
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	48	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	16	4
• практичні заняття, год.	32	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	42	80
Форма контролю	залік	залік

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 53,3%

для заочної форми здобуття освіти – 11,1%

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета освітнього компонента - отримання та формування здобувачами вищої освіти системних знань, професійних компетентностей та практичних навичок, необхідних для ефективної організації, управління та популяризації музейної діяльності. Дисципліна спрямована на підготовку фахівців, здатних забезпечувати збереження та презентацію культурної та історичної спадщини, розробляти інноваційні музейні проєкти, організовувати екскурсійне обслуговування, а також застосовувати сучасні менеджерські та маркетингові підходи в музейній справі.

Завдання освітнього компонента забезпечити здобувачів вищої освіти теоретичними знаннями про історію, теорію та сучасний стан музейної справи в Україні та світі. Ознайомити з класифікацією, типологією та профільністю музеїв, а також із принципами їхньої організації та функціонування. Навчити розробляти концепції музейних експозицій, враховуючи принципи їхнього оформлення, тематико-експозиційні плани та використання інноваційних технологій. Надати знання про процеси комплектування, обліку, зберігання та реставрації музейних фондів із дотриманням нормативної бази. Сформувати вміння планувати й організовувати екскурсійне обслуговування та враховувати специфіку роботи з різними категоріями відвідувачів. Ознайомити студентів із прогресивними досягненнями в галузі менеджменту та маркетингу музейної діяльності, зокрема із сучасними методами залучення аудиторії та популяризації музеїв. Виховувати відповідальне ставлення до збереження культурної спадщини та залучення громадськості до музейної діяльності. Навчити використовувати сучасні

інформаційно-комунікаційні технології в роботі музеїв, включаючи створення віртуальних експозицій та мультимедійних програм.

Пререквізити: : Історія України, Туристичне краєзнавство, Організація туризму.

Постреквізити: Організація анімаційної та екскурсійної діяльності, Спеціалізовані види туризму, Навчальна практика (екскурсійна), Кваліфікаційна робота.

Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	**ІК.** Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	**К02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові (спеціальні) компетентності	**К15.** Знання і розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. **К16.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Програмні результати навчання	**ПР05.** Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. **ПР16.** Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Значення музеїв в системі освіти, науки, культури та туризму. Основи музеєзнавства	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 2. Історія розвитку музеїв та музейної справи в Україні та світі	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 3. Функції музеїв	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 4. Класифікація музеїв	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 5 Фондова робота музеїв	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10

Тема 6. Експозиційно-виставкова робота музеїв	11	2	4			5	11	0,5	2			8,5
Тема 7. Організація екскурсійної діяльності в музеях	12	2	4			6	12	0,5	1			10,5
Тема 8. Виклики та перспективи розвитку музейної справи в Україні та світі	12	2	4			6	12	0,5	0,5			11
Усього годин	**90**	**16**	**32**			**42**	**90**	**4**	**6**			**80**

4. ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Значення музеїв в системі освіти, науки, культури та туризму. Основи музеєзнавства 1.1 Роль музею в розвитку культури й туризму 1.2 Взаємодія музею з освітніми установами	2	0,5
2	Тема 2. Історія розвитку музеїв та музейної справи в Україні та світі 2.1 Основні етапи розвитку музеїв 2.2 Вплив суспільних змін на діяльність музеїв	2	0,5
3	Тема 3. Функції музеїв 3.1 Освітні та просвітницькі програми 3.2 Комунікація з відвідувачами	2	0,5
4	Тема 4. Класифікація музеїв 4.1 Критерії класифікації музеїв 4.2 Особливості різних типів музейних установ	2	0,5
5	Тема 5. Фондова робота музеїв 5.1 Облік музейних предметів 5.2 Умови збереження експонатів	2	0,5
6	Тема 6. Експозиційно-виставкова робота музеїв 6.1 Планування структури експозиції 6.2 Засоби оформлення та подання матеріалу	2	0,5
7	Тема 7. Організація екскурсійної діяльності в музеях 7.1 Підготовка екскурсійної програми 7.2 Особливості роботи з різними аудиторіями	2	0,5
8	Тема 8. Виклики та перспективи розвитку музейної справи в Україні та світі 8.1 Використання цифрових технологій 8.2 Підвищення привабливості музею для туристів	2	0,5
Усього годин		**16**	**4**

5. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Значення музеїв в системі освіти, науки, культури та туризму. Основи музеєзнавства 1.1 Роль музею в розвитку культури й туризму 1.2 Взаємодія музею з освітніми установами	4	0,5
2	Тема 2. Історія розвитку музеїв та музейної справи в Україні та світі 2.1 Основні етапи розвитку музеїв 2.2 Вплив суспільних змін на діяльність музеїв	4	0,5
3	Тема 3. Функції музеїв 3.1 Освітні та просвітницькі програми	4	0,5

	3.2 Комунікація з відвідувачами		
4	Тема 4. Класифікація музеїв 4.1 Критерії класифікації музеїв 4.2 Особливості різних типів музейних установ	4	0,5
5	Тема 5. Фондова робота музеїв 5.1 Облік музейних предметів 5.2 Умови збереження експонатів	4	0,5
6	Тема 6. Експозиційно-виставкова робота музеїв 6.1 Планування структури експозиції 6.2 Засоби оформлення та подання матеріалу	4	2
7	Тема 7. Організація екскурсійної діяльності в музеях 7.1 Підготовка екскурсійної програми 7.2 Особливості роботи з різними аудиторіями	4	1
8	Тема 8. Виклики та перспективи розвитку музейної справи в Україні та світі 8.1 Використання цифрових технологій 8.2 Підвищення привабливості музею для туристів	4	0,5
Усього годин		**32**	**6**

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. . Значення музеїв в системі освіти, науки, культури та туризму. Основи музеєзнавства 1.1 Формування іміджу музею 1.2 Просування музейних послуг у туристичному середовищі	1	3
2	Тема 2. Історія розвитку музеїв та музейної справи в Україні та світі 2.1 Стратегія розвитку музейної установи 2.2 Управління персоналом у музеї	2	3
3	Тема 3. Функції музеїв 3.1 Інтерактивні освітні програми 3.2 Робота з дитячою та молодіжною аудиторією	1	3
4	Тема 4. Класифікація музеїв 4.1 Адаптація музейного простору для різних груп відвідувачів 4.2 Комунікація з людьми з особливими потребами	2	3
5	Тема 5. Фондова робота музеїв 5.1 Підготовка проєктних заявок 5.2 Залучення позабюджетного фінансування	1	3
6	Тема 6. Експозиційно-виставкова робота музеїв 6.1 Партнерство з культурними та мистецькими проєктами 6.2 Організація культурних подій у музейному просторі	2	3
7	Тема 7. Організація екскурсійної діяльності в музеях 7.1 Охорона культурної спадщини 7.2 Авторське право в музейній сфері	1	3
8	Тема 8. Виклики та перспективи розвитку музейної справи в Україні та світі 8.1 Створення цифрового контенту 8.2 Взаємодія з онлайн-аудиторією	2	3
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		30	56
Усього годин		**42**	**80**

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Словесні методи – лекція
2. Наочні методи - ілюстрація (слайди).
3. Практичні методи: вправи, практичні роботи, реферати.

Лекційні заняття обов'язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія і т.д.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Усне опитування** (фронтальне, індивідуальне, комбіноване, детальний аналіз відповідей здобувачів).
2. **Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (**письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій; написання та опублікування статей, тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів.
3. **Практична перевірка** (проведення різних вимірів; здійснення, складання, налагодження, розробка документації; виконання практичної роботи; аналіз виробничої інформації; рішення професійних завдань; ділові ігри; написання, оформлення та захист звітів виробничої практики і т. д.).
4. **Стандартизований контроль** (тести).
5. **Самоконтроль** (самооцінка здобувачем якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).
6. **Самооцінка** (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: Поточний контроль та залік.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Таблиця 1 - Загальні критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

% від кількості балів, визначеної робочою програмою ОК на відповідну тему (визначає викладач)	Критерії оцінювання
90-100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішує усі розрахункові/тестові завдання. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
74-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
60-73	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
0-59	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	**A**	відмінно	зараховано
82–89	**B**	добре	
74–81	**C**		
64–73	**D**	задовільно	
60–63	**E**		
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 3 - Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	100 балів
12	13	12	13	12	13	12	13	

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Основи музеєзнавства. Навчальний посібник. Торяник В.М., Хрідочкін А.В., Джинджоян В.В. Основи музеєзнавства: навчальний посібник. Київ : Видавництво «Каравела», 2024. 300 с.
2. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. / О. М. Гайдай. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. –212 с.
3. Альтгайм Л.Б. Основи музейної та екскурсійної діяльності. Курс лекцій. Тернопіль: Тернопільський нац. пед. університет ім. В. Гнатюка, 2007. 113с.
4. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навчальний посібник/ В.Бабарицька, А.Короткова, О.Малиновська. - Альтерпрес, 2007. 464 с.
5. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство: Навч. посіб. - К.: Знання, 2008. - 428 с.

Допоміжна

1. Закон України «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995 № 249/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 20.06.1995. № 25.
2. Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу»: Закон України № 1709-VI від 05.11.2009 р. Відомості Верховної Ради України. 5.11.2009. № 25. 9 с
3. Про охорону культурної спадщина: Закон України від 08.06.2000 р. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 39. Ст. 333.
4. Поколодна М.М. Організація екскурсійної діяльності: підручник. Харків.

нац. ун-т міськ. госп-ва ім.О.М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім.О. М. Бекетова, 2017. 180 с.
5. Торяник В. М., Хрідочкін А. В., Джинджоян В.В. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В.О. Негодченка. Дніпро : ДГУ, 2022. 370 с.
6. Балашова Р.І. Організація діяльності туристичного підприємства. Навчальний посібник.. 2024
7. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: навчальний посібник. 2-ге, перероб. і доп. К.: Альтерпрес РА, 2012. 444 с.
8. Зінченко В. А. Екскурсологія як туризмологічна наука. Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права. Серія : філософські науки. Київ, 2010. Вип. 8. С. 211–223.
9. Король О. Д. Організація екскурсійного обслуговування в туризмі: навч. посіб. Сучава, Сучавський університет, 2015. 110 с. [Електронний ресурс]: http://www.geotour.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/07navchproc.
10. Поколодна М. М. Опорний конспект лекцій з дисциплін «Екскурсознавсто», «Організація екскурсійних послуг» (для студентів спеціальності 7.050201 – «Менеджмент готельного курортного і туристського сервісу» і 6.050400 – «Туризм») / уклад. : М. М. Поколодна. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 80 с. – [Електронний ресурс] Режим доступу : http:// eprints.kname.edu.ua
11. Банах В., Барановська Н. Експозиційна робота музеїв : навчальний посібник. Львів: Логос, 2018. 175 с.
12. Бойко-Гагарін А. Музейний маркетинг : науково-методичне видання. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2016. 67с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

https://www.tourism.gov.ua/ - Державне агентство розвитку туризму України
www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.
www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.
http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ - Головне управління статистики у Львівській області.
https://www.wttc.org/ – Всесвітня рада з туризму та подорожей.
https://moodle.lnup.edu.ua/ - Віртуальне навчальне середовище Університету.